

TER ADVISERING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

[Redacted]

Datum

6 september 2023

Kenmerk

DGBI / 35035230

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

1

nota

BNC-fiche voortgang en koers EU-missies onder Horizon
Europe

Parafenroute

[Redacted signature line]

Mede namens/met akkoord van Minister van OCW

Aanleiding

Op 19 juli publiceerde de Europese Commissie een mededeling over de voortgang en koers op EU-missies in Horizon Europe. Via bijgevoegd BNC-fiche wordt de Nederlandse positie ten aanzien van de mededeling vastgesteld en de Kamer daarvan op de hoogte gesteld.

Advies

U kunt instemmen met de lijn zoals uiteengezet in bijgevoegd concept BNC-fiche.

Kernpunten

- U ontvangt deze nota om in te stemmen met het concept BNC-fiche over de mededeling over de voortgang en koers van de EU-missies onder Horizon Europe. Voor dit fiche is EZK eerstverantwoordelijk, in nauwe samenwerking met OCW. Daarom wordt het fiche aan u voorgelegd en parallel aan de minister van OCW. Het fiche wordt op 19 september besproken in de CoCo. Na goedkeuring van de MR op 22 september wordt het fiche naar de Kamers gestuurd.
- In Horizon Europe, het Europese kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2021-2027) zijn vijf EU-missies gelanceerd:
 - 1) klimaatadaptatie
 - 2) preventie en genezing van kanker
 - 3) schone oceanen, zeeën, kust- en binnenwateren
 - 4) klimaatneutrale- en slimme steden
 - 5) gezonde Europese bodems.
- Deze missies zorgen voor thematische focus in het Europees onderzoeks- en innovatiebeleid en zijn gericht op het betrekken van de burger.
- Omdat de EU-missies in 2021 nieuw zijn geïntroduceerd in Horizon Europe, is afgesproken dat de missies geëvalueerd worden in een mededeling. De Commissie spreekt zich in de mededeling uit voor voortzetting van de vijf missies en stelt maatregelen voor deze doeltreffender te maken. Ook wil de Commissie een zesde, nieuwe missie lanceren (op gebied van Nieuw Europees Bauhaus) en het budget voor de

Ontvangen BBR

EU-missies uit pijler 2 van Horizon Europe verhogen van maximaal 10% naar 11% voor de periode 2024 t/m 2027.

- In het BNC fiche staat dat er kansen liggen voor sterkere koppeling van de EU-missies met nationaal beleid. Ook worden er vraagtekens geplaatst bij de wenselijkheid van introductie van een zesde EU-missie en wordt er kritisch aangekeken tegen de ophoging van het budget voor de EU-missies.

Toelichting

Essentie mededeling

In de mededeling wordt gesteld dat de missies hebben bijgedragen aan de overkoepelende doelen van de Commissie zoals de Green Deal en het kankerbestrijdingsplan. Aangegeven wordt dat de EU-missies voornamelijk gefinancierd worden vanuit Horizon Europe, dat ze op schema liggen en er potentie is om hun ambitieuze doelen tegen 2030 te bereiken. De volgende maatregelen moeten de EU-missies doeltreffender maken: 1) intensiveren van het overleg met lidstaten om connecties met nationaal beleid te versterken. 2) mobiliseren van een breder EU-instrumentarium naast Horizon Europe, met grotere participatie van de private sector, publiek-private partnerschappen en overheidsopdrachten voor innovatie. 3) communicatie-acties om de betrokkenheid van burgers te vergroten en het publiek bewust te maken van de EU-missies.

Tevens wordt de voorbereiding van een zesde EU-missie aangekondigd gericht op het Nieuw Europees Bauhaus (NEB). Het NEB is een integraal en interdisciplinair EU-programma om kunst, cultuur, innovatie en technologie in te zetten voor de belangrijke transitie en daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Voorgesteld wordt ook om het budget voor de EU-missies uit pijler 2 van Horizon Europe te verhogen van maximaal 10% naar 11% voor de periode 2024 t/m 2027.

Beoordeling en inzet kabinet

Het kabinet verwelkomt de mededeling en de evaluatie waarop deze is gebaseerd. Het kabinet steunt de maatregelen om een breder EU-instrumentarium in te zetten (naast Horizon Europe), publiek-private samenwerking en de private sector te mobiliseren en de missies te stimuleren via innovatief inkopen en aanbesteden. Dit is in lijn met het Nederlandse missiegedreven innovatiebeleid. Het kabinet vindt dat de EU-missies sterker gekoppeld kunnen worden met nationaal beleid, maar is geen voorstander van een zware structuur hiervoor. Er zijn in Nederland al samenwerkingsstructuren opgericht voor de EU-missies.

Het kabinet is van mening dat toekomstige EU-missies nog ambitieuzer kunnen zijn als ze grootschalige en belangrijke wetenschappelijke en technologische uitdagingen als uitgangspunt nemen. Daarbij dienen de missies uitdagingen te betreffen waar met onderzoek en innovatie het verschil gemaakt kan worden. Ook dienen ze de open strategische autonomie en het concurrentievermogen van Europa te versterken. Dit zijn criteria waarop het kabinet de introductie van een zesde EU-missie gericht op het Nieuw Europees Bauhaus zal beoordelen. Het kabinet is vooralsnog niet overtuigd van de wenselijkheid om in deze fase, waarin de missies nog lacunes vertonen, een nieuwe missie te introduceren.

Het kabinet is kritisch over het voorstel om het budget voor de missies voor de periode 2024-2027 te verhogen van maximaal 10% naar 11% uit pijler 2. Deze ophoging betekent dat andere onderdelen van pijler 2 minder budget zullen krijgen. Het gealloceerde budget binnen Horizon Europe voor de EU-missies lijkt sowieso ontoereikend om de doelstellingen van de missies te verwezenlijken. Daarom was de inzet van het kabinet bij lancering van de vijf EU-missies dat voor acties anders dan gericht op O&I ter implementatie van de missies, het budget uit andere EU-programma's gemobiliseerd zou moeten worden. Deze inzet geldt nog steeds en het kabinet zal de Commissie hier dan ook nadere vragen over blijven stellen.

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit is positief. De mededeling brengt in beginsel geen financiële gevolgen voor Nederland met zich mee.